

8.4.4

(ובמה בשופר) 34b → (משנה ט') 33b

1	בעד החלון נשקפה ותגבב אם סיסרא בעד האשנב מודע בשש רכבו לבוא מודע אחרו פעמי מרכבותיו: שופטים ה, כח
2	והעבדת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש ביום הכפרים תעבדו שופר בכל ארצכם: ויקרא כה, ט
3	דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש: ויקרא כג, כב-כד
4	ותקעתם תרועה ונסעו המחנות החגים ותקעתם תרועה שנית ונסעו המחנות החגים תימנה תרועה ותקעו למסעיכם: ובהקהיל את הקהל תקעו ולא תרעו: במדבר י, יג ה'
5	ובחדש השביעי באחד לחדש מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם: במדבר כט, א
6	ויצו משה ויעבדו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא: שמות לו, ו
7	תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו: תהלים פא, ד

I. 3 x תר"ת – סדר תקיעות – משנה ט

- תרועה =1תקיעה (i.e. – total תקיעות are 3 x total תרועות; each תקיעה=1 תרועה)
- dispute meaning of תרועה (יבנה – as per תרגום of v5, cf. v1]) – 3 שברים (ברייתא) = 3 תרועה
- If: he blasted 1 post-תקיעה for double the time, it is still only 1
- If: he said מוסף w/o שופר and then received one, he blasts 3x3 as done during מוסף
- Scope of individual: ת"ק – every individual; ר"ג – ש"ץ performs on behalf of everyone

II. Sources for מצוות שופר and structure of תקיעות

- all תקיעות during 7th month are the same → בחדש השביעי (יובל re): v2 (ספרא פ' אמור) ברייתא
  - פשוטה לאחריה → תעבירו שופר; פשוטה לפניה → זעהעברת שופר תרועה
  - תר"ת=3x (vv. 2, 3, 5) זכרון תרועה, יום תרועה, שופר תרועה
- תרועה יתקעו; פשוטה לפניה → ותקעתם תרועה; תרועה=תקיעה → v4 (ספרי פ' בהעלתך) ברייתא
  - פשוטה לאחריה → תרועה שנית: Or
  - תרועה::תרועה create ר"ה → גז"ש
  - תקיעות 3 and 6 תרועות (vv. 2, 3, 5) → תרועה has 3 mentions ד"ה
    - תרועה::תרועה גז"ש (via תרועה גז"ש) and 1 comes to instruct מה"ת 2 and 1 ת"ק
      - יום תרועה + גז"ש) 1 is דש"נ בשם ר' יונתן and 2 come to instruct
      - infers that from יוה"כ but can't derive entire structure b/c he doesn't accept meaning of והעברתם; rather → blow שופר out of correct end as animal walks with it (דרך העברה)
      - since text uses odd word, must mean "sounding", as per v6 דש"נ
  - Even though: basic inference is from חצוצרות, v7 indicates use of שופר on this חג

III. בעה"מ⁵ (תש"ת, תר"ת) – תשר"ת: תקנת ר' אבהו בקיסריה

IV. ר' יוחנן's rulings:

- יצא – ("סירוגין" = "with a long break between each") if you hear 9 blasts (3x תר"ת) over 9 hours (i.e. with a long break between each)
  - ר' שמעון בן יהוודק (ר' יוחנן teacher) is an interruption
- 9 people: if you hear all 9 at one time from 9 different people: יצא (as per ר' יוחנן's emendation; cf. תוספות)
- Several people: If you hear the various sounds from different people – יצא

V. Relationship between the ברכות ותקיעות

- Any other time (תענייות): the ברכות and תקיעות may be said/blasted independently of each other
- On ר"ה and יוה"כ (of יובל) תרועה וברכות are mutually interdependent

⁵ונשנתו המנהגות בדורות אחרונים כמו שאתה רואה מפורש ההלכה ומתקנת ר' אבהו שצריך היה לתקוע תשר"ת תש"ת תר"ת במלכותי וכן בזכרונות וכן בשופרות ואין אנו עושין כן אלא תשר"ת במלכותי תש"ת בזכרונות תר"ת בשופרות וז"ל נתן טעם לדבר בהלכותיו שלא להטריח צבור ואין הטעם הזה מסיפק לנו כל הצורך ורבינו האי גאון ז"ל כתב בתשובת שאלה כי קבלה היתה בידם דבין גנוחי ובין ילולי כולו תרועות מקריין ונפיק אינש ידי חובתיה בהכי ובהכי והיו מקומות בישראל חלוקין במנהגיהם איכא דעביד הכי ואיכא דעביד הכי ובהי אבהו להשוות המנהגות ולהחזיר כל המקומות למנהג אחד שלא תהא מחלוקת ביניהם וסדר להם כל המנהגות כאחד וכלשון הזה מצוי לו בתשובה אל תחשבו בלבבכם כי בימי רבי אבהו נפל ספק בדבר זה שהרי משניות קדומות אחת אומרת תרועה שלש יבבות במשנתנו ואחת אומרת תרועה שלש שברים והא דאמרי בהדיא אמר אביי בהא פליגי וכך היה הדבר מימים קדמונים מנהג בכל ישראל מן עושין תרועה יבבות קלות ומן עושין תרועות יבבות כבדות שהם שברים ואלו יוצאין י"ח ואלו יוצאין י"ח כי שברים כבדים תרועה הן ויבבות קלות תרועה הן והיה הדבר נראה כחלוקה אע"פ שאינו חלוקה והרי התנאים כמו שאמרנו למעלה הללו שונים שיעור תרועה ג' יבבות והללו שונים שיעור תרועה ג' שברים אלו משנתם כמנהגם ואלו משנתם כמנהגם וקאמר אביי בהא פליגי ולא פלוגתא היא ולא היו אלא מטעים את אלו ואלו מטעים את אלו אלא מר כי אתריה ומר כי אתריה קתני וחכמים של הללו מודים כי שברים תרועה היא וחכמים של הללו מודים כי יבבות תרועה הן וכשבא רבי אבהו ראה לתקן תקנה שיהיו כל ישראל עושין מעשה אחד ולא יראה ביניהם דבר שהדיוטות רואין אותה כחלוקה אלו דבריו של רבינו האי גאון ז"ל והם טובים ונאים ומתוקים מדבש ונופת צופים. ואל תתמה על מה שאמרנו שנשנתו המנהגות בדורות האחרונים מדורות הראשונים כי אני זכור כי ראיתי בילדותי כל הצבור מתפללין במוספין שבע ושי"ח לבדו היה מתפלל תשע והיו תולין מנהגם במנהגי ישיבות הגאונים כי כן מצאו כתוב בספריהם וכן תמצא בהלכות ה"ר יצחק בן גיאת ועכשיו חזרו הכל להיות מתפללים תשע ברכות.